

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้จะกล่าวถึงรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย เรื่อง การเตรียมการวิจัย ประชากร และการสุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นเตรียมการ

ก. ศึกษาหลักสูตร และแบบเรียนสังคมศึกษา วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ของกระทรวงศึกษาธิการ

ข. ศึกษาวารสาร งานวิจัย และหนังสือที่เกี่ยวกับการใช้แหล่งความรู้ชุมชนในการสอนสังคมศึกษา วิชาประวัติศาสตร์ไทย

ตัวอย่างประชากร

ก. สุ่มตัวอย่างโรงเรียนในจังหวัดนครหลวงกรุงเทพมหานคร และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยวิธีสุ่มตัวอย่าง (Random Sampling) คือการจับฉลากรายชื่อโรงเรียนที่มีอยู่ในทั้งสองจังหวัด เพื่อใช้ในการวิจัย มีทั้งสิ้น 10 โรงเรียน เป็นโรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนรัฐบาล ได้โรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรสำหรับส่งแบบสอบถาม แบบทดสอบแยกเป็นโรงเรียนในจังหวัดนครหลวงกรุงเทพมหานคร 6 โรงเรียน โรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 4 โรงเรียน ดังนี้

โรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

โรงเรียนรัฐบาล	โรงเรียนราษฎร์
1. โรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์	1. โรงเรียนอจศึกษา
2. โรงเรียนอนุชยาวิทยาลัย	2. โรงเรียนจิระศาสตร์วิทยา

โรงเรียนในจังหวัดนครหลวงกรุงเทพมหานคร

โรงเรียนรัฐบาล

1. โรงเรียนสตรีวิทยา
2. โรงเรียนวัดชีโนรส
3. โรงเรียนวัดอินทาราม

โรงเรียนราษฎร์

1. โรงเรียนเซมะสิริอนุสสรณ์
2. โรงเรียนสมบุญวิทยา
3. โรงเรียนวุฒิสศึกษา

ข. ตัวอย่างประชากร ผู้วิจัยใช้ครูประวัติศาสตร์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนที่สุ่มตัวอย่างไว้ทั้งสิ้น 28 คน ซึ่งได้จำนวนครูจากโรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 10 คน และในจังหวัดนครหลวงกรุงเทพมหานคร 18 คน นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้งสิ้น 277 คน แยกเป็นนักเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 114 คน และ 163 คน จากโรงเรียนในจังหวัดนครหลวงกรุงเทพมหานคร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ก. ประเภทของเครื่องมือมี 2 ประเภท คือ

- (1) แบบทดสอบความรู้ของนักเรียน
- (2) แบบสอบถามครู

ข. ลักษณะของเครื่องมือ

- (1) แบบทดสอบความรู้ของนักเรียนเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choice)
- (2) แบบสอบถามครูเป็นแบบ Check List

ค. แบบทดสอบความรู้ของนักเรียนนั้น ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองโดยยึดเอาเนื้อหาเท่าที่บรรจุอยู่ในหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ในหนังสือแบบเรียนสังคมศึกษา วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมถูกต้อง

แบบสอบถามของครูนั้น ได้ดัดแปลงแก้ไขมาจากแบบสอบถามเรื่อง "การใช้แหล่งวิชาในชุมชนในการสอนสังคมศึกษา ในโรงเรียนฝึกหัดครู และวิทยาลัยครูของกรมการฝึกหัดครู ในประเทศไทย"¹ ซึ่งแยกแบบสอบถามออกเป็น 2 ภาค

¹โรจน์ กุลยากร, งานชิ้นเดิม.

ภาคแรก เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับตัวครู เช่น อายุ เพศ สถานภาพการสมรส คุณวุฒิ และประสบการณ์การสอน

ภาคสอง เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้แหล่งความรู้ในชุมชนในการสอน ประวัติศาสตร์ไทยของครู ในแง่ดังต่อไปนี้คือ ประเภทของแหล่งความรู้ในชุมชน วิธีการใช้กิจกรรมที่ให้นักเรียนปฏิบัติหลังจากการใช้แหล่งความรู้ชุมชนแล้ว เวลาที่ใช้ในการใช้แหล่งความรู้ชุมชน ปัญหา อุปสรรคในการใช้ และข้อคิดเห็นหรือทัศนคติของครูในการใช้แหล่งความรู้ชุมชน

ง. ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่จะใช้กับนักเรียนไปทดลองสอบตัวอย่างประชากร จำนวน 42 คน เพื่อหาความเชื่อถือได้ของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรของ คูเคอร์ ริชาร์ดสัน 21 (Kuder Richardson 21) ปรากฏว่าได้สัมประสิทธิ์แห่งความเชื่อถือได้เท่ากับ 0.822 เพื่อให้แน่ใจว่าแบบทดสอบดังกล่าวมีความยาก และอำนาจจำแนกอยู่ในขอบเขตที่กำหนดไว้ จึงได้ไปทำการทดสอบกับตัวอย่างประชากรอีกกลุ่มหนึ่ง จำนวน 40 คน นำมาคำนวณ ปรากฏว่าได้สัมประสิทธิ์แห่งเชื่อถือได้เท่ากับ 0.853 โดยใช้สูตร ของ คูเคอร์ ริชาร์ดสัน 21 เช่นกัน และข้อสอบมีอำนาจจำแนกกับความยากอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ ดังแสดงไว้ในภาคผนวก หน้า 78

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามและแบบทดสอบไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 277 ฉบับ สำหรับนักเรียน และ 28 ฉบับสำหรับครู รวมทั้งหมด 305 ฉบับ การรับ ตลอดจนการส่งแบบทดสอบ แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ไปรับและส่งด้วยตนเอง ฉะนั้นจึงได้รับกลับคืนมาโดยครบถ้วน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ระเบียบสถิติดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากครู จะนำมาแจกแจงความถี่ของคะแนนแต่ละรายการและนำมาคิดเป็นร้อยละ แล้วเสนอในรูปของตาราง

2. ข้อมูลที่ได้จากนักเรียนจะนำมาเปรียบเทียบกัน โดยการทดสอบค่า z

(z - test)